

چگونه توانستیم بی‌علاقگی و بی‌توجهی مهدی (فراگیر پایه ششم) نسبت به انجام تکالیف را رفع نماییم: اقدام پژوهی

مریم شفیعی سروستانی^۱، حبیب کشاورز^۲

چکیده

پژوهش حاضر به منظور رفع مشکل یکی از دانش‌آموزان پایه ششم دبستان شهید یاراحمدی روستای کارگاه شهرستان نیریز صورت گرفته است. در این مطالعه به بررسی عدم توجه این فراگیر به انجام تکالیف، بی‌دقتی و کم‌کاری در تکالیف منزل، داشتن غیبت زیاد پرداخته شده است و هدف، هدایت دانش‌آموز جهت رفع این مشکلات و ایجاد علاقه در انجام تکالیف بوده است. پژوهش حاضر، پژوهش کیفی و از نوع اقدام‌پژوهی می‌باشد. داده‌ها از طریق مشاهده، مصاحبه با والدین، جلسه با همکاران و جستجو در پایگاه‌های اطلاعاتی جمع‌آوری شد. در نتیجه جمع‌آوری اطلاعات، علت این امر تنبلی و لجبازی دانش‌آموز تشخیص داده شد. در مرحله بعد راهکارهای مناسب (اصلاح رفتار والدین، عدم استفاده از جبر و زور در انجام تکالیف، ایجاد علاقه، تشویق پس از انجام مطلوب تکالیف، در نظر گرفتن زمان استراحت بعد از انجام تکالیف، حذف وابستگی به والدین، ایجاد محیط امن در مدرسه و منزل) در طول سال تحصیلی ۹۷-۹۶، ارائه شد. نتایج نشان داد دانش‌آموزی که در ابتدای سال از نظر انجام تکالیف در مدرسه و خانه دچار مشکل بود و همیشه بهانه می‌آورد و در این زمینه بطور مستمر رتبه‌ی نیاز به تلاش را در دفتر تکالیف یا پوشه‌ی کار کسب می‌نمود، موفق به دریافت رتبه‌ی خوب تا قبل از تعطیلات نوروز گردید و بعد از تعطیلات به کسب رتبه‌ی بسیار خوب نائل شد.

کلید واژه‌ها: اقدام‌پژوهی، انجام تکالیف، بی‌علاقگی، تنبلی، لجبازی.

^۱عضو هیات علمی دانشگاه شیراز، ایران.

^۲دانشجوی دکتری دانشگاه شیراز، ایران، نویسنده مسئول، habib90um@yahoo.com

دریافت: ۹۷/۱۲/۵ پذیرش: ۹۸/۱/۱۸

مقدمه

هرچند بیشتر یادگیری‌ها در مدرسه اتفاق می‌افتد، اما مقدار قابل توجهی از یادگیری هم در بیرون از آن رخ می‌دهد. تکلیف درسی نوعی یادگیری خارج از مدرسه است (شیربگی و وکیلی؛ ۱۳۹۲). تکلیف درسی یکی از محبوب‌ترین و در عین حال، بحث‌برانگیزترین استراتژی‌های آموزشی است که تاثیر مثبتی بر عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان می‌گذارد (روزاریو^۱ و همکاران؛ ۲۰۱۸). از طرفی تکلیف دانش‌آموز پایه ابتدایی همواره به عنوان یکی از عوامل مهم در شکل‌گیری یادگیری مطرح بوده و در هر دوره متناسب با نوع برداشت از یادگیری، شکل و نوع تکلیف نیز متفاوت بوده است (سیف، ۱۳۹۱).

در زمینه مدیریت تکالیف درسی، نحوه فراهم ساختن محیطی آرام و مناسب یکی از مشکلات موجود است (هو و وو^۲؛ ۲۰۱۳). مساله دیگر، به حواس‌پرتی‌های گوناگون مربوط است که اغلب در طول زمان انجام تکالیف، اتفاق می‌افتد. همچنین مساله انگیزش پایین و حالت‌های هیجانی دانش‌آموزان در هنگام انجام تکالیف در مطالعاتی گزارش شده است (لئون^۳ و ریچاردز^۴، ۱۹۸۹). بنابراین تکلیف درسی اغلب به یک مساله عاطفی تبدیل می‌شود که معمولاً دانش‌آموزان احساس می‌کنند نه تنها خودشان بلکه والدین و معلمان هم اذیت می‌شوند؛ تاحدی که گاهی انجام تکلیف متوقف یا کاملاً رها می‌شود (بگلی^۵؛ ۱۹۹۸). اینکه چگونه دانش‌آموزان و ادار شونند تا تکلیف‌شان را انجام دهند یکی از مشکلات رفتاری معمول دانش‌آموزان است که معلمان در آن ناکام بوده‌اند (کیلرن^۶؛ ۲۰۰۳). اهداف تکلیف درسی، اغلب به وسیله برنامه‌ریز درسی و معلمان تعیین می‌شود اما ندرتاً یک هدف واحد را دنبال می‌کند. کورنو^۷ (۲۰۰۰) هدف اصلی از ارائه تکلیف درسی را کمک به دانش‌آموز برای توسعه عادات صحیح مطالعه و راهبردهای مطلوب خودتنظیمی می‌داند.

لازم است دانش‌آموز ابتدایی پس از بازگشت از مدرسه برنامه‌ای منظم جهت انجام تکلیف و مطالعه‌ی دروس داشته باشد. تا عادت به مطالعه و تلاش و پیگیری مستمر دروس پس از بازگشت از مدرسه از همین ابتدا در کودک شکل گیرد. همچنین انجام تکلیف با شور و علاقه در دبستگی و پشتکار دانش‌آموز نه تنها در زمان تحصیل بلکه در سال‌های آتی و در زندگی فردی نیز مسلماً نقش مهمی ایفا می‌کند.

- ^۱. Rosário
- ^۲. Xu, & Wu
- ^۳. Leone
- ^۴. Richards
- ^۵. Begley
- ^۶. Killoran
- ^۷. Corno

در این پژوهش سعی شده است با استفاده از روش اقدام‌پژوهی به بررسی مشکلات فراگیر پایه ششم در زمینه انجام تکالیف پرداخته شود. همچنین اقدام‌پژوهی به هر فعالیتی گفته می‌شود که منجر به تبدیل وضع موجود به وضع مطلوب شود. اقدام‌پژوهی فرایندی است که در آن وضعیت آموزشی دانش‌آموزان به منظور بهبود یادگیری آنها مورد بررسی قرار می‌گیرد. اقدام‌پژوهی در آموزش و پرورش، روش علمی حل مسائل و مشکلاتی است که کارورزان با آن در ارتباط هستند و هدف آن بهبود، رفع یا کاهش مشکلات است (قاسمی پویا، ۱۳۸۹).

با این تفاسیر، پژوهش حاضر براساس مراحل اقدام‌پژوهی مورد نظر قاسمی پویا (۱۳۸۹)، انجام می‌شود. مراحل پژوهش در عمل از دیدگاه قاسمی پویا، عبارتند از:

- مشخص کردن موضوع و عنوان پژوهش
- توصیف وضعیت موجود و تشخیص مساله
- گردآوری اطلاعات (شواهد ۱)
- تجزیه و تحلیل و تفسیر داده‌ها
- انتخاب راه جدید و نظارت بر آن
- اجرای طرح جدید و نظارت بر آن
- گردآوری اطلاعات (شواهد ۲)
- ارزیابی تأثیر اقدام جدید و تعیین اعتبار آن
- تجدید و اصلاح و نوشتن بحث و نتیجه‌گیری

توصیف وضعیت موجود و تشخیص مساله

این پژوهش در دبستان پسرانه شهید یاراحمدی در منطقه پشتکوه شهرستان نیریز، انجام شده است. این مدرسه دارای ۶ کلاس و ۶ نفر آموزگار و ۳ نفر عوامل اجرایی می‌باشد. در این دبستان در هر پایه یک کلاس و تعداد دانش‌آموزان هر پایه به ترتیب پایه اول ۲۶ دانش‌آموز، پایه دوم ۲۱ دانش‌آموز، پایه سوم ۱۴ دانش‌آموز، پایه چهارم ۸ دانش‌آموز، پایه پنجم ۱۸ دانش‌آموز و در پایه ششم ۱۵ دانش‌آموز می‌باشد که مشغول به یادگیری و آموزش هستند. برخی از کلاس‌ها فوق‌العاده کوچک هستند. مدرسه از امکانات بسیار خوبی برخوردار نمی‌باشد و مشکلاتی در تهیه وسایل وجود دارد.

در این منطقه والدین اکثر دانش‌آموزان سواد چندانی نداشته و متأسفانه توانایی کمک به فرزندان خود در امر تحصیل را ندارند و بسیاری از خانواده‌ها از وضعیت مالی خوبی برخوردار نیستند. دانش‌آموز مورد نظر نیز از این امر مستثنی نیست.

مهدی پسری مهربان و تمیز است و سعی می‌کند با دوستانش به خوبی رفتار کند. ابراز احساسات را به خوبی بلد است و به راحتی با دیگران ارتباط برقرار می‌کند. مهدی دانش‌آموز متوسط و رو به ضعیف کلاس است و چون علاقه زیادی به

انجام تکلیف ندارد زیاد غیبت می کند و همین امر باعث شده پیشرفت چندانی نداشته باشد. اما با توجه به ظاهر و صحبت های دانش آموز، متوجه شدم علاقمند به پیشرفت است.

سنین پایین شالوده رفتار کودکان در آینده است. و هر چه بتوان بهتر به ایجاد عادت های صحیح و حذف رفتار ناشایست و نامطلوب کمک کرد کودک در آینده با اعتماد به نفس و توانمندی بیشتری به انجام فعالیت در کلیه امور زندگی اش خواهد پرداخت. در نتیجه، کودک مسئولیت پذیری و مستقل شدن را می آموزد و بهتر می تواند تلاش کند تا پیشرفت نماید و به کمال دست یابد. در این راستا، انجام تکالیف نوعی تمرین برای استقلال دانش آموز در تفکر و فعالیت و رسیدن به حد مطلوب است.

اکنون باز می گردم به دانش آموز مورد نظر یعنی مهدی: من با مهدی آشنا شده بودم و باید به عنوان معلم که وظیفه ی آموختن وی را به عهده گرفته بودم، تلاش می کردم در مدت سال تحصیلی، مشکلات درسی او را به حداقل برسانم. از طرفی دیگر در کلاس با دانش آموزی روبرو بودم که به نظرم مستعد در یادگیری بود اما متأسفانه تکالیفش را انجام نمی داد و همین امر باعث ضعفش در کلیه امور شده بود. به همین دلیل بر آن شدم تا برای مرتفع شدن این معضل، با استفاده از منابع گوناگون و متنوع موجود، چاره ای بیاندیشم.

گردآوری اطلاعات (شواهد شماره یک)

الف) مشاهده: اوایل سال تحصیلی جدید بود که متوجه شدم مهدی زیاد و بی دلیل غیبت می کند و با در نظر گرفتن وضعیت دانش آموز و دقت در کارهایش به این نتیجه رسیدم که دقیقاً غیبت مهدی مواقعی است که تکلیفش را انجام نداده و پس از تماس با والدین دانش آموز متوجه شدم که بی دلیل پس از بیدار شدن برای آمدن به مدرسه بدون هیچ گونه کسالتی بهانه می آورد. وقتی وضعیت او را در سال پنجم دبستان بررسی کردم و با دانش آموزان صحبت کردم، متوجه شدم که مهدی متأسفانه در سال قبل نیز همین روال را در پیش داشته است. به همین دلیل از والدین مهدی خواستم تا به دبستان مراجعه نمایند.

ب) تشکیل جلسه با والدین دانش آموز: در ملاقاتی که با مادر مهدی داشتم متوجه شدم که مهدی در منزل به تذکرات والدین جهت انجام تکلیف توجهی ندارد. و برای انجام ندادن تکلیفش بهانه می آورد. والدین او نیز بیش از حد اصرار می کنند اما مهدی همچنان بی توجه است.

ج) تشکیل جلسه با همکاران: در جلسه ای که در دفتر مدرسه با حضور آموزگاران محترم و مدیر ارجمند دبستان داشتم از آن ها نیز خواستم اگر در این زمینه تجربه ای دارند در اختیارم قرار دهند. که چندین راه حل نیز همکاران ارائه کردند. مثلاً گفتند ممکن است از نظر هوش نسبت به دیگران عقب تر باشد و مدیر مدرسه نیز بیان نمود که در سال گذشته نیز با مهدی همین مشکل را در پایه پنجم داشته اند که به دلیل عدم دسترسی اینجانب به آموزگار سال قبل نتوانستم متوجه شوم که ایشان چه راهکارهایی برای حل این مشکل به کار برده اند.

د) مطالعه: برای دسترسی به اطلاعات بیشتر به جستجو در پایگاه‌های اطلاعاتی پرداختم و به این نتیجه رسیدم که ممکن است ایرادات مهدی جهت عدم تکالیف به دلایل ذیل باشد:

- عدم داشتن فضای مناسب جهت انجام تکالیف
- عدم همکاری والدین با دانش آموز
- نداشتن برنامه مناسب
- مشاجره والدین با دانش آموز
- سخت‌گیری یا سهل‌گیری والدین
- لجاجت دانش آموز با خانواده
- تنبلی دانش آموز

پس از بررسی‌های مختلف متوجه شدم تنبلی و لجبازی مهدی می‌تواند علت اصلی بروز این مشکل باشد. زیرا مادر مهدی اعلام نمود که او در منزل فوق‌العاده لجبازی می‌کند و هر زمان که به او بابت انجام کاری تذکر می‌دهم از انجامش سر، باز می‌زند. هر زمان که والدین مهدی او را با زور و اجبار به مدرسه می‌آوردند و به کلاس می‌آمد متوجه بی‌تابی او می‌شدم و زمانی که به بررسی علت ایجاد این مشکل پرداختم متوجه شدم علت بی‌علاقگی مهدی جهت حضور در مدرسه نداشتن تکالیف محول شده در روز قبل می‌باشد. گاهی نیز مهدی جهت انجام ندادن تکالیف به دروغ‌گویی می‌پرداخت. در ابتدای کار همین امر و غیبت‌های مداوم و بی‌دلیل باعث شد که مدیر مدرسه را نیز بابت مشکل مهدی در جریان قرار دهم. و با نشان دادن دفتر تکالیف مهدی به مدیر ایشان متوجه شدند که صحبت‌های بنده در این رابطه قابل قبول است.

تجربه و تحلیل و تفسیر داده‌ها

مشکلات مهدی در انجام تکالیف:

- تکالیف را به طور کامل انجام نمی‌دهد.
- تکالیف را ناقص انجام می‌دهد.
- تکالیفش را انجام نمی‌دهد و به همین دلیل به مدرسه نمی‌آید و غیبت می‌کند.
- تکالیف را انجام نمی‌دهد و برای انجام ندادن بهانه می‌آورد.

با توجه به گفت‌وگوهای متعدد با والدین و همکاران و مطالعات گوناگون در این زمینه متوجه شدم ریشه‌ی اصلی این مشکل از خانواده و رفتار آن‌ها نشأت گرفته است زیرا با رفتار نادرست خود زمینه‌ساز این عادت نادرست شده‌اند. و این مشکل اکنون به صورت عدم انجام تکالیف بروز کرده و در آینده به طور حتم این امکان وجود دارد که مهدی برای امور

زندگی خود فردی شود که از عهده دار شدن هرگونه مسئولیتی ترس دارد و دوری می کند و در انجام هیچ کاری پشتکار لازم را نخواهد داشت.

نظریه های پشتیبان

شیربگی و وکیلی (۱۳۹۲) در مطالعه ای به بررسی نگرش دانش آموزان به تکلیف درسی و ارتباط آن با راهبردهای مدیریت تکالیف پرداختند. نتایج نشان داد که بین متغیر نگرش به تکالیف درسی دانش آموزان با مولفه های راهبرد مدیریت تکالیف همبستگی مثبت و معناداری وجود دارد.

اپستین^۱ و ونورهیس^۲ (۲۰۰۱) به بررسی نقش و دیدگاه معلمان و والدین در فرایند انجام تکالیف پرداخته اند. پژوهش کوپر، لیندسی^۳ و نی^۴ (۲۰۰۰) نشان داد که حمایت والدین از استقلال عمل دانش آموزان با پیشرفت تحصیلی و انجام کامل تکالیف درسی رابطه ای مثبت، و دخالت مستقیم والدین با پیشرفت تحصیلی دانش آموزان همبستگی منفی دارد.

سیف (۱۳۹۱) در مورد اهمیت و نقش تکلیف در تحقق یادگیری معتقد است: «بخش عمده یادگیری باید در کلاس انجام گیرد و فعالیت های خارج از مدرسه باید مکمل یادگیری و فعالیت های مدرسه باشد. در شرایطی، توضیحاتی که در کلاس داده می شود برای یادگیری بعضی از دانش آموزان کفایت می کند، اما برای بعضی دیگر ممکن است چنین نباشد و لذا به تمرین و مرور بیشتری نیاز داشته باشند، در این صورت می توان با تعیین تکالیفی مناسب با نیاز هر دانش آموز او را در این امر یاری کرد.

کورنو (۲۰۰۰) در مطالعه ای به بررسی علل بی میلی فراگیران به انجام تکالیف پرداخت. فراگیران عمدتاً این سه مورد را ابراز داشتند: مزاحمت های درون خانه، عدم جذابیت تکالیف، تماشای تلویزیون. آموزگاران نیز مهمترین علل را به ترتیب عدم علاقه به درس و مدرسه، زیاد بودن تکالیف و عدم رسیدگی و کنترل اولیاء ذکر کرده اند.

با توجه به تحقیقات و مطالعات گوناگون و کمک گرفتن از نظرات سایرین و اطلاعات جمع آوری شده اقدام به انتخاب راه حل هایی که قابل اجرا باشد نمودم و در ضمن وظایف والدین و همکاران و دانش آموز را به طور واضح برای هر کدام توضیح دادم. مراحل مورد نظر به شرح ذیل می باشد:

- ارجاع مهدی به پزشک جهت بررسی بیماری یا کم خونی.
- دادن تکالیف کمتر و بررسی در روز بعد با حضور دانش آموز و توسط معلم.
- تشویق جزئی مهدی بعد از انجام تکالیف به طور کامل.

^۱ . Epstein

^۲ . Van-Voorhis

^۳ . Lindsay

^۴ . Nye

- هم‌گروه کردن مهدی با دانش‌آموزانی که تکالیف‌شان را بسیار خوب انجام می‌دادند.
  - تشویق دانش‌آموزانی که تکالیف‌شان (منزل و کلاس) را به خوبی انجام می‌دادند و نصب تکالیف‌شان با عنوان برتر در کلاس.
- صحبت با والدین و تقاضای رعایت نکات ذیل:
- پرهیز از دادن تذکر زیاد در منزل جهت انجام تکالیف.
  - آزاد گذاشتن مهدی در انتخاب محل مورد نظر خود برای انجام تکالیف جهت کسب حس خوشایند و ایجاد احساس آرامش.
  - رفع عوامل ناخوشایند در منزل و ایجاد جذابیت تمایل به انجام تکالیف.
  - داشتن صبر و حوصله والدین در زمان انجام تکالیف توسط مهدی.
  - عدم ایجاد وابستگی به یکی از والدین یا بزرگ‌ترها در زمان انجام تکالیف.
  - عدم ایجاد اجبار و فشار جهت انجام تکالیف.
  - عدم شروع انجام تکالیف بلافاصله بعد از مراجعت از دبستان.
  - بعد از انجام مطلوب تکالیف به مهدی اجازه داده شود تا با خیال راحت مدتی به امور مورد علاقه خود بپردازد.

اجرای طرح جدید و نظارت بر آن

مراحلی را که در نظر گرفته بودم در کلاس پیاده کردم و از والدین مهدی خواستم که در منزل جهت پیشرفت کار حتماً به مقررات پایبند باشند. البته در آزمایشاتی نیز که مهدی به پزشک ارجاع داده شد نیز خوشبختانه بیماری و کم‌خونی برای مهدی ثبت نشده بود.

گردآوری اطلاعات (شواهد شماره ۲)

بعد از اجرای مراحل انتخابی در مدرسه و منزل به تدریج متوجه تغییراتی در مهدی شدم که بسیار امیدوار کننده بود. مهدی مانند گذشته هنگام بازدید تکالیف مضطرب و نگران نبود و تکالیفش را با علاقه انجام می‌داد و تعداد غیبت‌های او در کلاس به حد فوق‌العاده پایینی رسیده بود و اکنون می‌دیدم که مهدی تبدیل به دانش‌آموزی خودجوش، فعال و مسئولیت‌پذیر شده است. به طوری که در تعطیلات ایام نوروز تکالیفش (داستان‌نویسی و خلاصه‌نویسی) را به نحو بسیار مطلوب انجام داد و به عنوان یکی از دانش‌آموزان برتر (در انجام تکالیف) در صبحگاه مدرسه انتخاب گردید و جایزه‌ای نیز از طرف مدیریت مدرسه به مهدی تقدیم شد.

ارزیابی تأثیر اقدام جدید و تعیین اعتبار آن

با توجه به اقدامات انجام شده متوجه شدم مشکل مهدی در عدم علاقه جهت انجام تکلیف به طور کامل رفع شده و هر روز با علاقه می‌خواست تا تکالیفش را چک نماید و اعتماد به نفس بالایی را کسب نموده بود. شور و اشتیاقش نیز افزایش یافته بود. به طور کلی مهدی نسبت به ابتدای سال نه تنها در انجام تکالیف بلکه در سایر دروس نیز توانمندی لازم را کسب نموده و پیشرفت چشمگیری داشت. پس از موفقیت در اصلاح رفتار مهدی مراحل کار را برای همکاران تشریح نمودم و خواستم اگر با چنین مشکلی برخورد نمودند از این روش بهره گیرند. مدیریت دبستان نیز از پیشرفت مهدی اظهار رضایت داشت و والدین مهدی نیز از تغییر رفتار او خوش حال بودند.

تجدید و اصلاح و نوشتن بحث و نتیجه‌گیری

در این دنیای پرهیاهو برای اینکه بتوانیم به کودکانمان راه درست را نشان دهیم و ارزش‌ها را به عنوان عادت‌هایی ماندگار در آن‌ها پرورش دهیم نیاز است والدین و مربیان دست به دست هم داده و راهکارهایی مناسب را مدنظر قرار دهند. در این پژوهش اقدام پژوهی سعی می‌کرد با استفاده از راه‌حل‌هایی که با مطالعات مختلف و بررسی‌های متنوع به آنها دست یافت برای حل مشکل دانش‌آموزان در زمینه بی‌علاقگی به انجام تکالیف منزل گامی بردارد. در این راستا سعی می‌کرد به علاقه دانش‌آموزان توجه نماید. به ویژه به روش‌هایی که با ایجاد امنیت خاطر همراه بود؛ تا با ایجاد علاقه در دانش‌آموزان آنان را به فعالیت واداشته و انجام تکلیف را برایشان، جذاب و شیرین کند. محقق سعی نمود مشکل دانش‌آموزی را که با آینده و پیشرفتش در کارهای بعدی کاملاً در ارتباط بود حل نماید و اضطراب و تنش‌هایی را که به همین دلیل با آن‌ها دست به گریبان بود رفع کند.

نتایجی که پس از اجرای این طرح حاصل گردید به شرح ذیل است:

- مهدی توانست تنبلی را کنار گذاشته و با علاقه با انجام تکالیفش می‌پرداخت.
- مهدی توانمندی خود را درک کرد.
- اعتماد به نفس بالایی به دست آورد.
- اضطراب او در اثر نداشتن تکلیف از بین رفت.
- غیبت‌هایش در کلاس کاهش یافت.
- به عنوان دانش‌آموز برتر معرفی گردید.
- والدین مهدی نیز از پیشرفت چشمگیرش خوش حال بودند.
- آموزگاران و مسئولان دبستان باید به رفتار دانش‌آموزان دقت نمایند و در صورت بروز مشکل به تشخیص به موقع با راهکارهای مناسب به رفع آن بپردازند.

چند پیشنهاد برای حل معضل تنبلی دانش‌آموزان در انجام تکلیف
الف) به همکاران ارجمند:

- ابتدا با تشخیص به موقع و اقدام مناسب مشکلات دانش‌آموزان را رفع نمایند تا این مشکلات باعث ایجاد لطمه به درس و شخصیت دانش‌نگردد.
- به دانش‌آموزانی که این مشکل را دارند بی‌توجه نباشید.
- در کلاس به آن‌ها مسئولیت دهید.
- از تشویق به موقع استفاده نمایید.
- زیادتر از توان از دانش‌آموز کاری را نخواهید.
- با صبر و شکیبایی دانش‌آموز را همراهی کنید.
- هنگام دادن تذکر توجه داشته باشید سایر دانش‌آموزان متوجه نشوند (بهتر است در کلاس حضور نداشته باشند).

ب) به اولیای ارجمند پیشنهاد می‌گردد:

باید توجه داشت دانش‌آموزانی را که در انجام تکالیف دچار تنبلی می‌شوند و در موقع نوشتن دچار اضطراب می‌گردند، نباید به دست فراموشی سپرد. واکنش‌های نامناسب از طرف شما والدین محترم باعث تنفر از مدرسه و رفتار ضداجتماعی می‌شود. والدین عزیز با صبر و حوصله و همکاری با دانش‌آموزان، می‌توانند از بروز بسیاری مشکلات جلوگیری کرده و شاهد پیشرفت نونهالان خود باشند.

- فرزندان برای درست انجام دادن کارها باید مورد تحسین و تشویق قرار گیرد.
- به فرزندان احترام بگذارید.
- در زمان‌هایی که فرزندان آماده انجام تکلیف است استفاده مطلوب نمایید (به مهمانی نروید).
- از راهکارهای مؤثر استفاده نمایید.
- با فرزندان لجاجتی نکنید.

منابع

- ۱-بازرگان، زهرا (۱۳۹۶) "آیا انجام تکلیف شب به عملکرد درسی بهتر می انجامد؟"، ماهنامه رشد آموزش ابتدایی، سال ۹۵-۹۶، شماره ۷
- ۲-سیف، علی اکبر (۱۳۹۱). "روانشناسی پرورشی نوین-روانشناسی یادگیری و آموزش"، تهران: نشر دوران: ویرایش هفتم.
- ۳-شیربگی، ناصر؛ و کیلی، ناهید (۱۳۹۲)، "بررسی نگرش دانش آموزان به تکلیف درسی و ارتباط آن با راهبردهای مدیریت تکالیف"، مجله ی مطالعات آموزش و یادگیری، دوره پنجم، شماره دوم، پاییز و زمستان ۱۳۹۲، ص ۸۷-۱۱۲ (مجله علوم اجتماعی و انسانی سابق)
- ۴-قاسمی پویا، اقبال (۱۳۸۹)، "راهنمای معلمان پژوهنده، چاپ پنجم"، تهران، پژوهشکده تعلیم و تربیت
- ۵-Begley, S. (۱۹۹۸). Homework doesn't help. *Newsweek*, 131(13), 50-51.
- ۶-Cooper, H., Lindsay, J. J., & Nye, B. (۲۰۰۰). Homework in the home, how students, family and parenting style differences related to the home-work process. *Contemporary Educational Psychology*, 25(4), 464-487.
- ۷-Corno, L. (۲۰۰۰). Looking at homework differently. *The Elementary School Journal*, 100, 529-548.
- ۸-Epstein, J. L., & Van-Voorhis, F. L. (۲۰۰۱). More than minutes: teachers' roles in designing homework. *Educational psychologist*, 36(3), 181-193.
- ۹-Killoran, I. (۲۰۰۳). Why is your homework not done? How theories of development affect your approach in the classroom. *Journal of Instructional Psychology*, 30, 309-315.
- ۱۰-Leone, C. M., & Richards, M. H. (۱۹۸۹). Classwork and homework in early adolescence the ecology of achievement. *Journal of Youth and Adolescence*, 18, 531-548.
- ۱۱-Rosário, P., Núñez, J. C., Vallejo, G., Nunes, T., Cunha, J., Fuentes, S., & Valle, A. (۲۰۱۸). Homework purposes, homework behaviors, and academic achievement. Examining the mediating role of students' perceived homework quality. *Contemporary Educational Psychology*, 53, 168-180.

۱۲-Xu, J., & Wu, H. (۲۰۱۳). Self-Regulation of homework behavior: Homework management at the secondary school level. *The Journal of Educational Research*, ۱۰۹(۱), ۱-۱۳.